

Répászky Ernő

(1934–2019)

A rendkívül sokoldalú színházi ember – sokunk kollégája, jó barátja –, az Optikai, Akusztikai, Film- és Színháztechnikai Tudományos Egyesület Színháztechnikai Szakosztályának utolsó mohikánja 2019. május 27-én Veszprémben elhunyt. Szíve mindig visszahúzta a színházhoz. Élete során volt rendezőasszisztens, ügyelő, világosító, fővilágosító, mozi-üzemvezető, munkavédelmi vezető, művészeti titkár, festőtárvezető, vezető scenikus, díszlettervező.

Tehetségét, széles érdeklődési körét, erkölcsi tartását elődeitől örökölte, többek között apai dédapjától, aki 18 éves fejjel, huszárként harcolta végig az 1848–49-es szabadságharcot.

lakásában, Kőbányán született Répászky Ernő, és élete nagy részét ott élte le. Gyerekkorában zongorázni tanították.

Édesanyja, Jeges Piroska az Iparművészeti Főiskolán szerzett belsőépítész-bútortervező diplomát, majd mozaikműves iparművész, üvegmozaik-restaurátor volt. Apai ágról a műszaki érdeklődést, anyai ágról pedig a művészeti hajlamot örökölte. Édesanyja húga népművészeti konfekcióipari vállalkozó volt, saját tervezésű ruhadarbjaira az ország minden táján, még Erdélyben is hímezték az asszonyok a népi díszítő elemeket. Tőlük a rajzolást és a képi látásmódot sajátíthatta el. Kézügyességét anyai nagyapjától örökölte.



► Horia Lovinescu: Egy művész halála

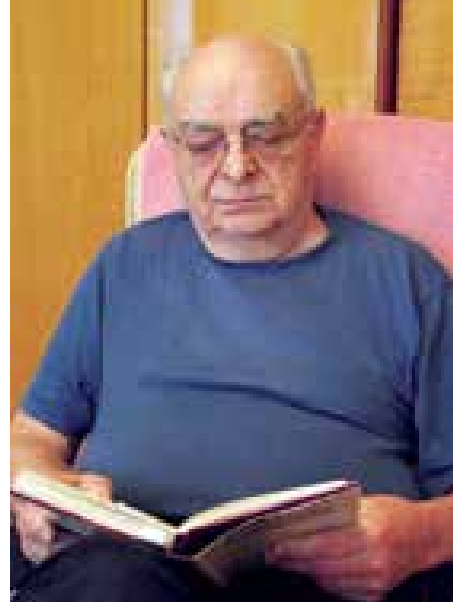
Később Iglón lett megyei tisztviselő, nyolc gyereket nevelt fel, ebből az egyik fiú kántortanító, majd iskolaigazgató lett. Ő volt a nagypapa. Az édesapa már a gimnáziumban zenekarban hegedült, textil-vegyészmérnök végzettséget szerzett, és 40 éven át vezette a Dreher-Hagenmacher sör- és csokoládégyáros család fonalfestődjét. Ennek a gyárnak a szolgálati



► Bíró Szép Anna balladája

A budapesti Szent László Gimnáziumban érettségizett, ebben az időben pár hónapig segédrendező-asszisztens volt az akkori Ifjúsági Színházban. Nem véletlenül jelentkezett a Színház- és Filmművészeti Főiskola színházrendezői szakára, ahová fel is vették, de csak két évet végzett el. 1955-ben a Nemzeti Színházban ügyelő gyakornokként tanul bele a színházi életbe. Továbbtanulás céljából a Pécsi Tanárképző Főiskolára jelentkezett, ahol magyar-országi szakra vették fel. Szabad idejében ügyelő volt a Pécsi Nemzeti Színház tájelőadásain.

Az 1956-os forradalom őt is magával ragadta. Beválasztották az új egyetemi ifjúsági szervezetbe, az Egyetemi Újság szerkesztőségébe, és tagja lett a Nemzetőrség Egyetemi és Főiskolai Zászlóaljának. Ennek az lett a következménye, hogy a forradalom leverése után egy évet a kistarcsai börtönben töltött, és az ország összes egyeteméről kizárták. Szabadulása után csak



► Füredi Színházi Napok plakett, 1967



► Szövetkezeti Néptáncosok III. Országos Találkozója plakett, 1970

fizikai munkásként helyezkedhetett el. (Jóval később, 1991-ben megkapta a Magyar Szabadságharcos Világszövetség 1956-os emlékérmét, és forradalmi tevékenységét a Magyar Köztársaságért 1956-os kitüntetéssel ismerték el.)

1958 őszén a Budapest Táncegyütteshez került technikai munkatársnak. Ott kapott először felkérést, hogy táncjátékokhoz tervezzen díszleteket. A Bánki Donát Technikumban műszaki rajzoló képesítést szerzett, hogy a díszletterveit pontosabban le tudja rajzolni. Majd a Petőfi Színházban világosító, a Fővárosi Operettszín-

→ házban fejjepes volt. Ezután a veszprémi színházhoz hívták, ahol először ügyelőként, majd fővilágosítóként dolgozott, díszleteket is tervezett.

1963-ban Veszprémben részt vett az első utazó, vízi színpad létrehozásában, amelyet a Balatonfüredi Hajógyárban terveztek és építettek meg. A díszlet, a világítási tornyok és a nézőtéri székek ezen a hajón utaztak egyik strandtól a másikig, ahol az esti előadásokat tartották. (Az uszályok vontatása nagyon drága volt, ezért csak egy nyáron át működött.)

1964-ben a veszprémi Városi Művelődési Ház művészeti-módszertani előadója lett, 1968-tól Balatonalmádban moziüzemvezető, majd 1969-ben elvégezte a Pécsi Tanárképző Főiskola népművelő szakát is. 1971-től ismét a



► Rómeó és Júlia, díszletterv makett



► Ugo Betti: Büntény a Kecskeszigeten

Petőfi Színház következett, ezúttal művészeti titkár beosztásban. Két év múlva már a festőtár és a színház scenikai vezetője lett. Közben elvégezte a Színházi Műszaki Vezetői tanfolyam mindkét szakát. 1978-tól a Budapesti Gyermekszínház scenikai vezetője volt.

1973-ban lépett be az OPAKFI Színháztechnikai Szakosztályába, ahol elvállalta annak titkári posztját. 1974-től vett részt az OISTAT Technikai Bizottság, később a Publikációs Bizottság munkájában. Szerepet vállalt az OISTAT 24 nyelvű színháztechnikai Szakszótárának (*New Theatre Words*, 1998) szerkesztésében. A SZÍNPAD elődjének, a *Színháztechnikai Fórum* c. szaklapnak szerkesztőbizottsági tagja, olvasószerkesztője, majd 1991-től a lap 2001-es megszűnéséig felelős szerkesztője volt. 1998-ban az Optikai, Akusztikai, Film- és Színháztechnikai Tudományos Egyesület elnöksége Petzval József-díjjal tüntette ki.

1984-ben a Színházak Központi Műtermének scenikai-üzemeltetési osztályvezetőjeként

részt vállalt az új műterem tervezésében és szervezésében. (Mellesleg még 1988-ban a Landler Jenő Szakközépiskolában erősáramú technikus képzést szerzett.) A Pestszentlőrincen felépült új, korszerű Központi Színház

házak Műtermének igazgatója – elmondása szerint – nyersen és igazságtalanul felmondott neki. Noha a Munkaügyi Döntő Bizottság vizsgálta eredeti státuszába, már hiába, mert a stresszhatások és egyéb zaklatások miatt infarktust kapott, rokkantnyugdíjas lett.

Régi vágya volt, hogy ez a szakma és az azt képviselő egyesület független legyen, megszabaduljon az akkori METESZ-től (Magyar Természettudományi Egyesületek Szövetsége). Mégis, amikor 2004-ben megalakult a Magyar Színháztechnikai Szövetség, és a korábbi Színháztechnikai Szakosztály gyakorlatilag kilépett az OPAKFI-ból, Ernő hűségesen ott maradt, mert „nem akart egy közösségben lenni azzal a személlyel, aki miatt infarktust kapott” – mondta.

Nyugdíjas éveiben németből, franciából fordított szócikkeket. Rendkívül színes, változatos életpályájának részleteiről a SZÍNPAD 2014.1. számában *Életutam* címmel megjelent beszámolójában olvashatunk.

Bár az utóbbi években – Budapest és Balatonalmádi között ingázva – visszavonult életet élt a családja körében, mindig nagy érdeklődéssel kísérte a szövetség munkáját. Most fájó szívvel veszünk búcsút ettől a rendkívül intelligens, széles műveltségű barátunktól, egy igazán értékes szakembertől.

SZABÓ-JILEK IVÁN



► A balatoni vízi színpad makettje



ROBE Színházi Turné Magyarországon!

Szeretettel meghívjuk a Robe Lighting professzionális fénytechnikai eszközöket gyártó cég bemutatójára, ahol kifejezetten a színházi felhasználás szempontjából mutatja be egy elismert szakember, hogy melyik termék mire alkalmas. Megismerhető lesz a cég legújabb ledes technológiája, az innovatív megoldásai és azon elképzelései, hogy a jövőben milyen fejlesztéseket terveznek a színházi technológiák területén. A bemutatót követően lehetőség nyílik az eszközöket kipróbálni, tesztelni, a szakemberekkel beszélgetni, esetleges kérdéseket feltenni.

Az eseményt után egy meglepetéssel is készülünk!

Időpont: 2019. szeptember 26., csütörtök, 10:00
Helyszín: Nemzeti Színház, 1095 Budapest, Bajor Gizi park 1.

